

Asia: VN/12900/2024

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Lausunnonantajan näkemykset sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta**

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Xamk kiittää mahdollisuudesta lausua lakiesityksestä.

Nykyisen lainsäädännön mukaan on enintään vuoden mahdollista tilapäisesti toimia laillistetun sosiaalityöntekijän tehtävissä henkilön, joka on tehnyt hyväksytysti sosiaalityön aineenopinnot ja käytännön harjoittelun opiskellessaan sosiaalityön ammattiin ja vain siihen. Työtään hän tekee laillistetun sosiaalityöntekijän johdossa ja valvonnassa.

Lakiesityksen lähtökohta on kannatettava, että sillä pyritään helpottamaan alalla vallitsevaa osaajapulaa.

Lakiesityksessä mahdollistettaisiin henkilön toimia tilapäisesti laillistetun sosiaalityöntekijän tehtävässä vailla laillistetun sosiaalityöntekijän professiota. Lisäksi henkilöllä ei tarvitsisi enää olla suorittamassa yliopiston sosiaalityön ammattiin tähtäviä opintoja päästäkseen tilapäisesti laillistetun sosiaalityöntekijän tehtäviin eli ei tarvitse tulla valituksi yliopistoon opiskelemaan sosiaalityötä. Näin ollen myös avoimessa yliopistossa tehdyt perus- ja aineenopinnot riittäisivät.

Xamk katsoo, kuten myös Arene ry lausunnossaan, että kelpoisuusehtojen muutos esitetyllä tavalla luo tilapäisiin sosiaalityöntekijän tehtäviin kelpoisten henkilöiden ryhmän, jolla ei ole ilman kokonaan uusien tutkintojen suorittamista mahdollista saavuttaa vakinaista sosiaalityöntekijän virkaa. Esimerkiksi sosionomin on käytännössä suoritettava sosiaalityön kandidaatin ja maisterin tutkinto saavuttaakseen täyden kelpoisuuden sosiaalityöntekijän tehtäviin.

Lakiestys lisää väyliä ja siten volyymia tilapäisille työtekijöille sosiaalihuoltoon. Yliopisto säilyy keskeisenä toimijana sosiaalityön tilapäiseen tehtävään ja vaatii näin esimerkiksi sosionomi (AMK):lta joka tapauksessa yliopistossa tehtävät joko avoimen- tai muuten järjestetyt perus- ja aineopinnot. Sosionomi (AMK) koulutus ei sisälly sosiaalityön opintoja. Esitys ei siis helpota sosionomin tai sosionomi YAMK-tutkinnon suorittaneiden asemaa sosiaalityössä.

Xamk yhtyy Arene ry:n näkemukseen, että olisi tärkeää pohtia nykyisten sosiaalialan ammattiryhmien tehtävien uudelleen. Tarkastelussa tulisi miettiä myös sosionomi YAMK-tutkinnon suorittaneiden henkilöiden tehtävien laajentamista.

### **Lausunnonantajan näkemykset voimaantulosta**

Xamk ei ota kantaa voimaantuloon.

### **Onko lakiehdotuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia lakiehdotuksella voidaan arvioida olevan?**

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Xamk katsoo, että lakiesityksen kelpoisuusehtojen muuttaminen tuo tilapäisen helpotuksen sosiaalihuollon osaajapulaan, mutta ei ratkaisisi osaajapulaa pitkällä tähtäimellä. Pysyvää ratkaisua sosiaalihuollon osaajapulaan tulisi tavoitella tarkastelemalla kelpoisuusehtoja osana ammattihenkilölain uudistusta. Myös sosiaalialan olemassa olevien ammattiryhmien työnjakoa ja roolituksia tulisi tutkia ennen kelpoisuuksien laajempaa muuttamista.

### **Muita yleisiä huomioita lakiehdotuksesta?**

Perusteluissa todetaan, että sijaisena voisi toimia myös sosionomi (AMK), sosiaalipsykologian, sosiologian, yhteiskuntapolitiikan ja sosiaalipolitiikan korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, jolla olisi sosiaalityön perus- ja aineopinnot sekä riittävä kokemus ja ammattitaito. Sen sijaan perusteluissa ei tuoda esille, että myös geronomi (AMK) ja kuntoutuksen ohjaaja (AMK) ovat sosiaalialan ammattilaisia, joilla on korkeakoulututkinto, ja heillä tulee näin ollen olla myös mahdollisuus työskennellä vuoden mittaisessa sosiaalityöntekijän sijaisuudessa, jos ko. ammattilaisella on suoritettuna sosiaalityön perus- ja ammattiopinnot sekä käytännön harjoittelu.

Ryttyläinen-Korhonen Katri  
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu